

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Технічного регламенту щодо вимог до
екодизайну для твердопаливних котлів»

I. Визначення проблеми

Енергія, спожита твердопаливними котлами та зокрема інтегрованими у котельні обігрівальними комплексами на твердому паливі, допоміжними обігрівачами, терморегуляторами та приладами на сонячній енергії складає значну частку у загальному обсязі споживання енергії кінцевими споживачами. Можливості для скорочення споживання енергії та впливу на довкілля є значними. Тому твердопаливні котли повинні підпадати під вимоги до екодизайну.

Основними екологічними аспектами розглянутої продукції, визначеними в якості ключових для цілей цього Технічного регламенту, є споживання енергії у фазі експлуатації та викиди твердих частинок (пилу), органічних газоподібних сполук, оксиду вуглецю та оксидів азоту. Очікується, що річний обсяг енергоспоживання твердопаливних котлів, у Європейському Союзі у 2030 році передбачається на рівні 530 петаджоулів (ПДж) (приблизно 12,7 мільйонів тон нафтового еквіваленту «Мтоє»), а річний обсяг викидів передбачається на рівні 25 кілотонн (кт) твердих часток, 25 тис. тон газоподібних органічних сполук і 292 тис. тон монооксиду вуглецю.

Прогнозують також зростання викидів оксидів азоту внаслідок можливих нових конструктивних рішень твердопаливних котлів, спрямованих на підвищення енергоефективності та зниження рівня органічних викидів.

Споживання енергії та викиди твердопаливних котлів можна зменшити, застосовуючи існуючі патентовані технології без збільшення сукупних витрат на придбання та експлуатацію цих продуктів.

За оцінками експертів, до 2030 року сукупний ефект вимог до екодизайну, викладений у Регламенті Комісії (ЄС) 2015/1189 та у Делегованому регламенті Комісії (ЄС) № 2015/1187, призведе до щорічної економії енергії приблизно 18 ПДж (приблизно 0,4 Мтоє), разом із відповідним зменшенням викидів вуглекислого газу ('CO₂') приблизно на 0,2 млн. т, зменшенням на 10 т в твердих частинках, 14 тис. т в органічних газоподібних сполуках та 130 тис. т в оксиді вуглецю.

Вимоги до екодизайну повинні гармонізувати вимогам щодо споживання енергії та викидів для твердопаливних котлів, щоб внутрішній ринок працював краще та з метою покращення екологічних показників цих продуктів.

Тому, у 2015 році Європейським Союзом прийнято Регламент Комісії (ЄС) № 2015/1189 від 28 квітня 2015 року, про імплементацію Директиви 2009/125/ЄС Європейського Парламенту та Ради стосовно вимог екодизайну котлів на твердому паливі.

На сьогоднішній день в Україні відсутні нормативно-правові акти, які забезпечували б скорочення споживання енергетичних ресурсів твердопаливними котлами, встановлення мінімальних стандартів щодо їх енергоефективності, збільшення кількості енергоефективних вищезазначених виробів на ринку.

Основними втратами для України, якщо залишити ситуацію без змін, будуть:

- втрата можливості досягти щорічної економії енергії, зменшення викидів вуглекислого газу, твердих частинках в органічних газоподібних сполуках та в оксиді вуглецю.

- не буде досягнута вимога Угоди про вільну торгівлю між Україною та ЄС, яка включає в себе імплементацію стандартів екодизайну щодо енергоефективності продукту. Це означає, що можливість продавати українську продукцію на ринок ЄС буде значно знижена.

Враховуючи той факт, що в Україні ситуація із надмірним енергоспоживанням та викидами твердих часток (пилу), газоподібних органічних сполук, монооксиду вуглецю та оксидів азоту твердопаливними котлами подібна до ситуації в Європейському Союзі, а також є великий потенціал до економії енергетичних ресурсів, виникла необхідність врегулювання зазначеної ситуації шляхом прийняття Технічного регламенту щодо вимог до екодизайну для твердопаливних котлів.

Подальші переваги дотримання вимог ЄС щодо екодизайну дозволятимуть українським виробникам продавати свої продукти, що відповідають вимогам до екодизайну на ринок ЄС.

Крім того, імплементація вимог Європейського Союзу стосовно встановлення вимог з екодизайну для твердопаливних котлів, передбачено пунктом 720¹² Плану заходів із виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.17 № 1106.

Основні групи, на які проблема справляє вплив:

Групи	Так	Ні
<i>Громадяни</i>	Так	-
<i>Держава</i>	Так	-
<i>Суб'єкти господарювання, у тому числі суб'єкти малого підприємництва</i>	Так	-

Проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки це не буде відповідати вимогам чинного законодавства України.

Проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки вони відсутні.

II. Цілі державного регулювання

Основною ціллю прийняття проекту постанови є забезпечити покращення енергетичних та екологічних характеристик твердопаливних котлів, що в результаті дозволить поступово збільшити кількість енергоефективних товарів на ринку, що в свою чергу зменшить загальнодержавний рівень енергетичного споживання, а також зменшить рівень енергоємності валового внутрішнього продукту, що наразі в два-три рази більший ніж в країнах Європейського Союзу.

Прийняття проекту постанови забезпечить виконання вимог чинного законодавства.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернатив	Опис альтернативи
Альтернатива 1 <i>Залишити ситуацію без змін</i>	<p>У разі залишення ситуації без змін досягнення визначених цілей державного регулювання неможливе.</p> <p>Обрання цього способу не дасть змоги виробникам в повній мірі виконувати вимоги прийнятих Технічних регламентів.</p> <p>Зобов'язання щодо приведення у відповідність законодавства України до європейського не будуть виконані, що може призвести до погіршення політичних та економічних відносин з європейським співтовариством.</p> <p>На підставі вищевикладеного можна дійти висновку, що від такої альтернативи необхідно відмовитись, виходячи з інтересів держави та суб'єктів господарювання.</p>
Альтернатива 2 <i>Прийняття регуляторного акту</i>	<p>Забезпечує досягнення цілей державного регулювання.</p> <p>Забезпечує збалансовані умови для збільшення інвестицій, підвищення енергетичної безпеки та енергоефективності, а також покращення конкурентного середовища як ключового економічного чинника.</p> <p>Зменшення впливу на навколишнє середовище і споживання енергії спрямоване на підвищення енергоефективності та зниження органічних викидів, тривалий строк експлуатації.</p> <p>Збільшення кількості енергоефективних товарів на ринку.</p>

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 <i>Залишити ситуацію без змін</i>	Вигоди відсутні	Створення бар'єрів під час торгівлі між Україною та ЄС. Відсутність європейського підходу до енергоефективності

		твердопаливних котлів. Загальнодержавний рівень енергетичного споживання залишиться на високому рівні за рахунок відсутності енергоефективних товарів на ринку, що, у свою чергу, залишає високий рівень енергоемності валового внутрішнього продукту. Вищезазначене призведе до додаткових витрат.
Альтернатива 2 <i>Прийняття регуляторного акту</i>	Усунення бар'єрів під час торгівлі між Україною та ЄС. Гармонізація європейських стандартів та підходу до енергоефективності твердопаливних котлів. Зменшення загальнодержавного рівня енергетичного споживання, за рахунок збільшення кількості енергоефективних товарів на ринку, а також зменшення рівня енергоемності валового внутрішнього продукту.	Вартість твердопаливних котлів залежить від розміру і типу, та варіюється від 5000 до 30000 грн. Ця вартість збільшиться на 11%, для відповідності вимогам з екодизайну.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 <i>Залишити ситуацію без змін</i>	Вигоди відсутні	Надмірний рівень енергоспоживання, використання неефективного та неекологічного обладнання, питання утилізації якого наразі не врегульоване, а також короткий термін експлуатації.
Альтернатива 2 <i>Прийняття регуляторного акту</i>	Скорочення рівня енергоспоживання та викидів. Можливість досягти щорічної економії енергії приблизно 18 ПДж, разом із відповідними зменшення викидів вуглекислого газу (CO ₂) приблизно на 0,2 млн. тон, зменшення на 10 тон в твердих частинках, 14 тис. тон в органічних газоподібних сполуках та	Відсутні

	130 тис. тон в оксиді вуглецю. <i>Таким чином, співвідношення вигоди-витрат від прийняття регуляторного акта становить 2:1.</i>	
--	--	--

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць*	3	5	4	0	12
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	25%	42%	33%	0%	100%

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 <i>Залишити ситуацію без змін</i>	Відсутні	Відсутність можливості надання своєї продукції на ринок Європейського Союзу де вся продукція відповідає вимогам з екодизайну, підвищення рівня оплати за споживання енергетичних ресурсів під час використання твердопаливних котлів, оскільки тарифи на енергетичні ресурси зростатимуть, а також відсутність можливості мати імідж підприємства, що використовує екологічне та енергоефективне обладнання (принцип «зеленої економіки»).
Альтернатива 2 <i>Прийняття регуляторного акту</i>	Можливість надання своєї продукції на ринок Європейського Союзу, скорочення споживання енергетичних ресурсів під час використання твердопаливних котлів, та плати за них, а також покращення іміджу підприємства, за рахунок використання екологічного та енергоефективного обладнання (принцип «зеленої	Вартість твердопаливних котлів за одиницю залежить від розміру і типу, та варіюється від 5000 до 30000 грн. Економічний ефект від економії енергії до 2030 року оцінюється як 2,6 млрд. грн. Для досягнення цієї мети, загальне збільшення вартості твердопаливних котлів до 2030 року оцінюється як 1,2 млрд. грн. Таким чином, співвідношення вигоди - витрат від прийняття регуляторного акта становить 2:1.

	економіки»).	Подальші переваги дотримання вимог ЄС щодо екодизайну дозволятимуть українським виробникам продавати свої продукти, що відповідають вимогам щодо екодизайну на ринок ЄС.
--	--------------	--

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
<p>Альтернатива 1</p> <p><i>Залишити ситуацію без змін</i></p> <p>Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці "Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта")</p>	0
<p>Альтернатива 2</p> <p><i>Прийняття регуляторного акта</i></p> <p>Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 2 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці "Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта")</p>	89 424 000 (1 рік) 447 120 000 (5 років)

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
<p>Альтернатива 1.</p> <p><i>Залишити ситуацію без змін</i></p>	1	<p>Відмова від запровадження системи встановлення вимог з екодизайну не дає змоги досягнути поставлених цілей державного регулювання та призведе до:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальнодержавний рівень енергетичного споживання залишиться на високому рівні, за рахунок відсутності енергоефективних товарів на ринку, що в свою чергу залишає високий рівень енергоємності валового внутрішнього продукту. - збільшення негативного впливу на екологію та викидів CO₂. - відсутності можливості надання своєї продукції на ринок Європейського Союзу

		<p>де вся продукція відповідає вимогам з екодизайну, підвищення рівня оплати за споживання енергетичних ресурсів під час використання твердопаливних котлів, оскільки тарифи на енергетичні ресурси зростатимуть;</p> <p>- відсутності можливості мати імідж підприємства, що використовує екологічне та енергоефективне обладнання (принцип «зеленої економіки»);</p> <p>- використання неефективного та неекологічного обладнання, питання утилізації якого наразі не врегульоване,</p> <p>- короткого терміну експлуатації.</p>
<p>Альтернатива 2. <i>Прийняття регуляторного акту</i></p>	4	<p>Зменшення загальнодержавного рівня енергетичного споживання, за рахунок збільшення кількості енергоефективних товарів на ринку, а також зменшення рівня енергоемності валового внутрішнього продукту.</p> <p>Зменшення негативного впливу на екологію та викидів CO₂.</p> <p>Можливість надання своєї продукції на ринок Європейського Союзу, скорочення споживання енергетичних ресурсів під час використання твердопаливних котлів, та плати за них, а також покращення іміджу підприємства, за рахунок використання екологічного та енергоефективного обладнання (принцип «зеленої економіки»), зменшення витрат за використання електричної енергії, використання енергоефективного та екологічного обладнання, довгий термін експлуатації.</p>

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
<p>Альтернатива 1. Не видавати запропонованого регуляторного акту</p>	Вигоди відсутні	150 млн. грн. Відмова від запровадження системи встановлення вимог з екодизайну не дає змоги досягнути поставлених цілей державного регулювання та	Обрання зазначеної альтернативи призведе до невідповідності вимог чинного законодавства України

		<p>приведе до:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загально-державний рівень енергетичного споживання залишиться на високому рівні, за рахунок відсутності енергоефективних товарів на ринку, що в свою чергу залишає високий рівень енергоемності валового внутрішнього продукту. - збільшення негативного впливу на екологію та викидів CO₂. - відсутності можливості надання своєї продукції на ринок Європейського Союзу де вся продукція відповідає вимогам з екодизайну, підвищення рівня оплати за споживання енергетичних ресурсів під час використання твердопаливних котлів, оскільки ціни на енергетичні ресурси зростатимуть; - відсутності можливості мати імідж підприємства, що використовує екологічне та енергоефективне обладнання (принцип «зеленої економіки»); - надмірної витрати за використання електричної енергії; - використання неефективного та 	
--	--	--	--

		неекологічного обладнання, питання утилізації якого наразі не врегульоване, -короткого терміну експлуатації.	
<i>Альтернатива 2.</i> Прийняття регуляторного акту	2,6 млрд. грн. Зменшення загальнодержавного рівня енергетичного споживання, за рахунок збільшення кількості енергоефективних товарів на ринку, а також зменшення рівня енергоємності валового внутрішнього продукту. Зменшення негативного впливу на екологію та викидів CO ₂ . Можливість надання своєї продукції на ринок Європейського Союзу, скорочення споживання енергетичних ресурсів під час використання твердопаливних котлів та плати за них, а також покращення іміджу підприємства, за рахунок використання екологічного та енергоефективного обладнання (принцип	89 424 000 грн	Є найбільш оптимальною серед запропонованих альтернатив, оскільки дає змогу повністю досягнути поставлених цілей державного регулювання.

	«зеленої економіки»), зменшення витрат за використання електричної енергії, використання енергоефективного та екологічного обладнання, довгий термін експлуатації.		
--	--	--	--

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Затвердження Технічного регламенту з екодизайну дозволить поступово збільшити кількість енергоефективних товарів на ринку України. Технічний регламент з екодизайну орієнтований на енергоспоживання тільки в фазі використання готової продукції і встановлює мінімальні стандарти енергоефективності, вимагаючи тим самим, щоб усі продукти в даній категорії задовольняли вимогам до обов'язкових рівнів енергоефективності.

Технічний регламент встановлює вимоги до екодизайну щодо введення в обіг твердопаливних котлів та набирає чинності через 6 місяців з дня опублікування. Проте Технічним регламентом, також, встановлюються перехідні періоди для підприємств, а саме лише через 4,5 роки з дати набрання чинності цього Технічного регламенту застосовуються вимоги до екодизайну (вимоги до енергоефективності, до функціональних характеристик, до інформації про продукт).

Крім того, Європейським Банком Реконструкції та Розвитку в рамках Програми фінансування та передачі технологій для боротьби з кліматичними змінами (FINTECC) започатковано проект «Політики для стимулювання виробництва та передачі кліматичних технологій в Україні», який спрямований на фінансову підтримку у впровадженні в Україні вимог до екодизайну.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування не передбачені.

Тест малого підприємництва (М-Тест) не проводився, так як нормативно-правовий акт передбачає встановлення технічних вимог, які є однаковими для великих, середніх та малих підприємств.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта не може бути обмежений у часі, оскільки його прийняття необхідне для дотримання вимог чинного законодавства.

Строк набрання чинності регуляторного акта – відповідно до законодавства через шість місяців з дня його опублікування.

Також Технічним регламентом встановлюються перехідні періоди для підприємств, а саме лише через 4,5 роки з дати набрання чинності цього Технічного регламенту застосовуються вимоги до екодизайну (вимоги до енергоефективності, до функціональних характеристик, до інформації про продукт).

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта	Достатньо високий. Зокрема, проект постанови оприлюднений на офіційному сайті Міненерго та Держенергоефективності.
Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на сферу дії яких поширюватиметься регуляторний акт	12
Розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта;	Надходження до державного та місцевих бюджетів і державних цільових фондів, пов'язаних з дією акта відсутні.
Розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта;	Розмір коштів, що витратимуться суб'єктами господарювання, пов'язаними з виконанням вимог акта складає 89 424 000 грн, а час – до трьох років.
Показники органу державного ринкового нагляду щодо кількості проведених перевірок	Зазначений показник представлятиме собою статистичні данні щодо кількості проведених перевірок.
Показники органу державного ринкового нагляду щодо кількості виявлених порушень	Зазначений показник представлятиме собою статистичні данні щодо кількості порушень.
Показники органу державного ринкового нагляду щодо кількості стягнень штрафів	Зазначений показник представлятиме собою статистичні данні щодо кількості стягнень штрафів.

Відповідно до статті 5 Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" та статті 15 Закону України "Про доступ до публічної інформації" проект постанови оприлюднений для громадського обговорення на офіційному веб-сайті

Міненерго та Держенергоефективності та розісланий на погодження до заінтересованих сторін.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься за статистичним методом, шляхом аналізу статистичних даних, наданих Держпродспоживслужбою, щодо кількості перевірок, порушень і штрафів, та, за можливості, із зазначенням кількості енергоефективних приладів на ринку, за наступним графіком:

базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися через 4,5 роки після набрання чинності цим регуляторним актом, а саме після вступу в дію вимог щодо екодизайну;

повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено через 5,5 років після набрання чинності цим регуляторним актом, а саме після вступу в дію вимог щодо екодизайну;

періодичне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися один раз на кожні три роки після закінчення заходів повторного відстеження.

Т.в.о Голови

Держенергоефективності

Костянтин ГУРА

« _____ » _____ 2021 року

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього
підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

№	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	3 000 000	15 000 000
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	600 000	3 000 000
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	200 000	1 000 000
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	65 000	325 000
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	65 000	325 000
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо -150 робіт+10 додаткових аркушів паперу*65 грн. /100 аркушів) гривень	72 000	360 000
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	3 000 000	15 000 000
8	Інше (вартість послуг лабораторій та органів з оцінки відповідності – випробування, сертифікати експертизи типу та роботи з оцінки відповідності – 150 робіт (декларацій відповідності на партію товару) на рік, додаткові витрати 1500 грн./робота), гривень	450 000	2 250 000
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	7 452 000	37 260 000
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання*, одиниць	12	12
11	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	89 424 000	447 120 000

**Для підрахунку витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта, використовувався метод мінімальних можливих витрат.*